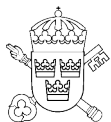

Konkursförvaltares brottsanmälningar

Tillsynsrapport

December 2021

Innehåll

1	Beskrivning av uppdraget	3
1.1	Inledning	3
1.2	Statistik	3
2	Granskningsmetoder	4
3	Vad som framkommit	5
3.1	Inledning	5
3.2	Anledning anta brott	5
3.3	Särskild åtalsprövning och bokföringsbrott som är ringa.....	5
3.4	Åtalsunderlåtelse och förundersökningsbegränsning	8
3.5	Förundersökningsbegränsning när den misstänkte redan är dömd för annat brott.....	8
3.6	Förundersökningsbegränsning när någon misstänks för flera brott samtidigt.....	9
3.7	Återfall i brott	10
3.8	Brottet går ej att utreda	10
3.9	Avförande av en misstänkt från en förundersökning som ska fortsätta.....	11
3.10	Underrättelser till konkursförvaltare	11
4	Analys	12
4.1	Allmänna iakttagelser	12
4.2	Ej inlett förundersökning	13
4.3	Nedläggning efter utredning	15
4.4	Lagföring	16
4.5	Åtal för borgenärsbrott	17
4.6	Fördelning på respektive ort	19
4.7	Underrättelser till konkursförvaltare.....	20
5	Föreslagna åtgärder	21
6	Uppföljning	21
7	Sammanfattning	21
	Bilaga Projektplan	23

Överåklagarens kansli
Vice överåklagare Olof Kronlund

1 Beskrivning av uppdraget

1.1 Inledning

Konkursförvaltare har enligt 7 kap. 16 § konkurslagen skyldighet att bl.a. anmäla misstankar om brott enligt 11 kap brottsbalken till åklagare. Konkursförvaltarna står därför för de flesta brottsanmälningarna som kommer till Ekobrottsmyndigheten. Från konkursförvaltare har det framställts synpunkter angående att en stor del av anmälningarna skrivs av i ett tidigt skede eller att förundersökning inte inleds.

Mot den bakgrunden har det tagits med i myndighetens tillsynsplan för år 2021 att en tillsyn ska ske beträffande åklagarnas hantering av de brottsanmälningar som konkursförvaltare ger in till Ekobrottsmyndigheten.

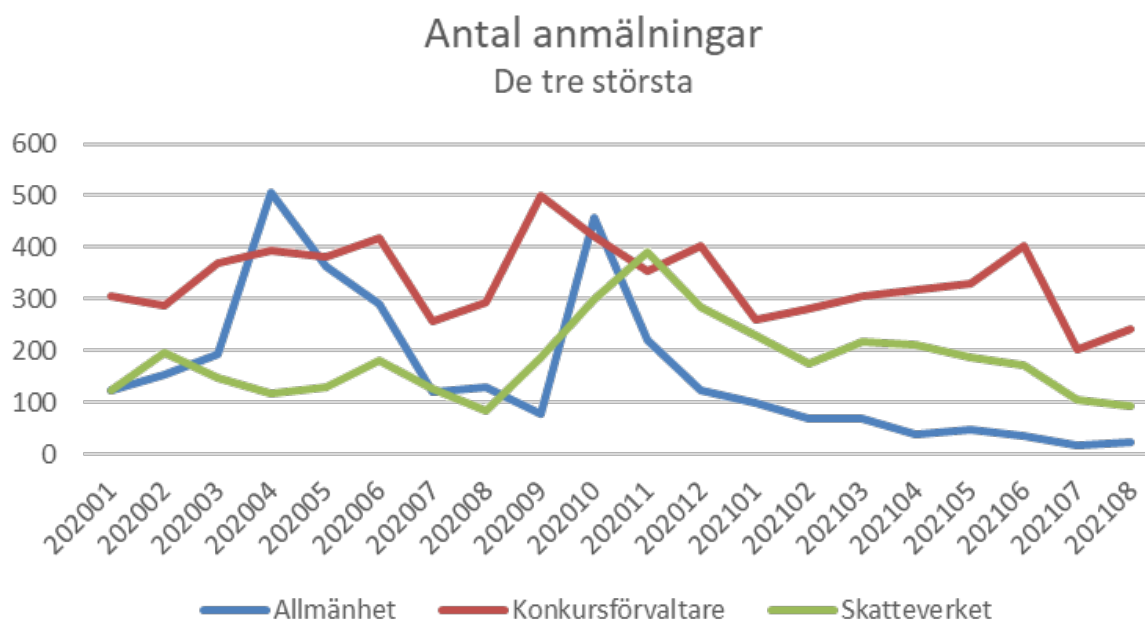
Projektplanen bifogas som bilaga.

1.2 Statistik

Antal anmälningar som inkom till Ekobrottsmyndigheten under 2020 uppgick till 10 425. Dessa anmälningar fördelar sig på 9 518 olika ärenden (förundersökningar). Varje ärende kan innehålla flera olika anmälningar på grund av att dessa avser samma sak eller att en samordning ägt rum (i de fallen kan man betrakta det som flera olika förundersökningar inom ramen för samma ärende). Hur de ingivna anmälningarna fördelar sig på olika kategorier av anmälare framgår av följande tabell.

Anmälare	2020
Allmänhet	2 780
Annan myndighet	184
Finansinspektionen (FI)	186
Finanspolisen (FIPO)	4
Konkursförvaltare	4 477
Kronofogdemyndigheten (KFM)	63
Polisoperativa enheten (POE)	38
Revisor	164
Skatteverket	2 334
Tullen	10
Ekobrottsmyndigheten (egeninitierat)	185
Bolagsverket	-
Total	10 425

Av följande tabell framgår inflödet per månad från de tre största anmälarna till Ekobrottsmyndigheten.

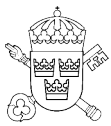
2 Granskningsmetoder

Tillsynen har genomförts genom granskning i ärendehanteringssystemet Cåbra av beslut som fattats av åklagare i 300 olika ärenden. Besluten som granskats är de som fattats med anledning av inkommande anmälningar från konkursförvaltare. De granskade ärendena utgör i princip vad som anmälts av konkursförvaltare under januari 2020.

Tillsynen har omfattat en granskning av hur ofta förundersökning inleds, läggs ned eller resulterar i lagföring. Det har i samband med det granskats i hur stor del av ärendena det fattas beslut om förundersökningsbegränsning och vilka grunder som föranlett att ärendet inte drivits vidare. Tillsynen har även omfattat en granskning av om beslut i ärendena fattas enhetligt i olika delar i landet.

I de fall det inte inletts förundersökning med motiveringen att det ej finns anledning anta brott har en översiktlig granskning av anmälan skett. I de fall förundersökning ej inletts med anledning av förundersökningsbegränsning på grund av annat brott har bl.a. kontroll av annan lagföring ägt rum. Även underrättelseskyldigheten till konkursförvaltare har granskats på så sätt att det i 50 ärenden följts upp om underrättelse skett och vilken typ av underrättelse som då fullgjorts.

Det har också skett en granskning av de ärenden som resulterat i åtal för oredlighet mot borgenär (även grovt brott) eller otillbörligt gynnande av borgenär. Samtliga sådana åtal (51 stycken) för perioden 2016 - 2020 har följts upp och en domsgranskning har ägt rum i de

ärendena inkluderande frågan om skadeståndstalan förts. Även underrättelser till konkursförvaltare har granskats i dessa ärenden, med tonvikt på underrättelse kring åtal och dom.

3 Vad som framkommit

3.1 Inledning

För att öka förståelsen för de beslut som fattas anges i det följande vilket regelverk åklagaren har att förhålla sig till beträffande bedömningen och hanteringen av de brottsanmälningar som inkommer från konkursförvaltare.

I svensk rätt gäller principen om absolut åtalsplikt enligt 20 kap. 6 § rättegångsbalken och därmed en absolut förundersökningsplikt enligt 23 kap. 1 § rättegångsbalken. Det ankommer alltså på en åklagare att såväl inleda förundersökning för brott, som att lagföra brottet, när förutsättningar för detta föreligger.

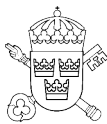
Åtalsplikten är emellertid försedd med en rad undantag genom reglerna om särskild åtalsprövning för vissa brottstyper (vilket innebär en presumtion mot åtal) och genom reglerna om åtalsunderlåtelse (t.ex. när annat brott begåtts av den misstänkte och påföljden för det brottet anses vara ett tillräckligt straff). Reglerna om förundersökningsbegränsning i 23 kap. 4 a § rättegångsbalken innebär en inskränkning av förundersökningsplikten. Med stöd av den bestämmelsen kan åklagaren besluta att inte inleda en förundersökning eller att lägga ned en inledd förundersökning om det kan antas att åtal för brottet inte skulle ske på grund av särskild åtalsprövning eller åtalsunderlåtelse.

3.2 Anledning anta brott

Enligt 23 kap. 1 § rättegångsbalken ska förundersökning inledas så snart det finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har förövats. Denna skyldighet är alltså en konsekvens av den absoluta åtalsplikten. Bestämmelsen innebär att en viss grad av konkretion krävs för att reglerna om förundersökning ska bli tillämpliga. Det krävs därmed att det finns en misstanke om ett konkret brott, även om alla detaljer kring brottet inte behöver vara klarlagda vid inledningsskedet. Tröskeln för inledande av en förundersökning är lågt satt och oftast, men inte alltid, bedöms de uppgifter som lämnats av en konkursförvaltare i en anmälan vara ett tillräckligt underlag för att anse att det föreligger anledning att anta brott. Om misstanken inte når upp till en tillräcklig konkretion ska förundersökning emellertid inte inledas. Och som framgår nedan föreligger det ofta andra skäl att inte inleda förundersökning, trots att det i och för sig finns anledning att anta att brott har förövats.

3.3 Särskild åtalsprövning och bokföringsbrott som är ringa

En förundersökning får som ovan angetts läggas ned eller inte inledas om det kan antas att åtal inte skulle komma att ske till följd av en bestämmelse om särskild åtalsprövning. Beträffande ekonomisk brottslighet finns det regler om särskild åtalsprövning i 11 kap. 8 § brottsbalken (avseende vårdslöshet mot borgenär och bokföringsbrott som är ringa) och i 13 §

skattebrottslagen (avseende dels skatteförseelse, dels skattebrott, vårdslös skatteuppgift och skatteavdragsbrott under vissa förutsättningar).

Bestämmelserna om särskild åtalsprövning innebär en uttrycklig presumtion mot åtal för vissa särskilt angivna brottstyper. Den prövningen ska ske innan man bedömer förutsättningarna för förundersökningsbegränsning eller åtalsunderlåtelse och i de fall ett åtal är påkallat från allmän synpunkt är utrymmet att besluta om förundersökningsbegränsning eller åtalsunderlåtelse mindre eftersom ett sådant beslut kräver att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts.

För de anmälningar som kommer till Ekobrottsmyndigheten är reglerna om särskild åtalsprövning vid ringa bokföringsbrott av störst betydelse sett till antalet. Detta är en konsekvens av att det är åklagaren – och inte konkursförvaltaren – som det åligger att göra bedömningen om det är fråga om ringa brott, dvs. konkursförvaltaren ska inte vid anmälningssituationen sälla bort det som bedöms vara ringa. För Skatteverkets del är situationen annorlunda, eftersom det enligt 17 § skattebrottslagen inte behöver göras någon anmälan om det kan antas att brottet inte kommer medföra någon påföljd. Skatteverket kan alltså sälla bort det som bedöms omfattas av åtalsprövning och därför inte bedöms leda till åtal.

Enligt åtalsprövningsregeln får bokföringsbrott som är ringa enbart åtalas av åklagare om det är av särskilda skäl påkallat från allmän synpunkt. Utformningen av den särskilda åtalsprövningsregeln innebär en stark presumtion mot åtal, se prop. 2002/03:54 s. 14 f. Åtal bör som huvudregel anses vara av särskilda skäl påkallat från allmän synpunkt vid upprepade gärningar, i samma eller olika bolag, som var och en inte uppfyller förutsättningarna för att åtalas som brott av normalgraden. Vid prövningen bör även beaktas omsättningen, antal transaktioner, om verksamheten varit nystartad, om den haft ekonomiska svårigheter samt associationsform.

När beslut fattas i ärendehanteringssystemet Cåbra om att åtal väcks för ringa bokföringsbrott framgår av beslutsrutinen den särskilda åtalsprövning som då sker. Åtalet i sig anses också innefatta att åklagaren vid åtalsprövningen funnit att särskilda skäl föreligger, se NJA 1994 s. 555. Det är åklagaren som gör denna åtalsprövning och dennes beslut kan inte överprövas av domstol.

Om ett åtal väcks enbart för bokföringsbrott av normalgraden och domstolen finner att det åtalade bokföringsbrottet är ringa ska domstolen genom materiell processledning reda ut åklagarens inställning. Om åklagaren förklarar att åtal inte är påkallat från allmän synpunkt, ska domstolen – om den bedömer att den påstådda gärningen utgör ringa brott – ogilla åtalet utan någon prövning i sak. Om åklagaren under en förhandling anger sin inställning i frågan bör en notering ske om detta i Cåbra.

I några fall av det granskade materialet har det angetts annan grund än åtalsprövningen för att inte inleda eller lägga ned en förundersökning, men av omständigheterna har framgått att det ansetts vara fråga om ringa brott. Det har då angetts att åtalsunderlåtelse sker med hänsyn till att endast böter kan antas följa på brottet (20 kap. 7 § 1 p rättegångsbalken) eller att gärningen

inte varit brottslig eftersom det är fråga om ringa fall. Det har även i granskningen noterats att det inte sällan förekommer att misstankarna i Cåbra anger att det är brott av normalgraden fast åklagaren bedömer att det är fråga om ringa brott. I dessa fall låter åklagaren alltså inte justera rubriceringen av misstanken i Cåbra utan det anges istället endast i motiveringen i beslutet, vilket får till följd att statistiken gällande förekomsten av ringa brott respektive brott av normalgraden blir missvisande.

Ringa bokföringsbrott gällande årsredovisningar

Högsta domstolen har tidigare fastställt att det utgör bokföringsbrott när årsredovisning inte upprättas eftersom ett aktiebolags ekonomiska resultat och ställning inte i huvudsak kan bedömas utan en årsredovisning (NJA 2004 s. 618). Eftersom det oftast utan större arbetsinsats går att fastställa om och när en årsredovisning upprättats, har förundersökningar gällande bokföringsbrott av normalgraden ofta kommit att rikta in sig på årsredovisningar. Det finns därför en omfattande praxis vad gäller bedömningen av brott kring årsredovisningar.

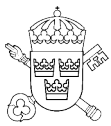
Högsta domstolen har i tre domar från 2018 (NJA 2018 s. 77 I-III) prövat när underlåtenhet att upprätta årsredovisning för ett aktiebolag i rätt tid är att anse som ringa bokföringsbrott. Där konstaterades att det måste göras en sammanvägd bedömning av omständigheterna, men att förseningens längd likväl kan tjäna som en utgångspunkt. Om årsredovisningen i ett aktiebolag är mer än fem månader försenad, finns det normalt anledning att bedöma brottet som brott av normalgraden. I två av de mål som prövades var förseningen understigande fem månader, men det bedömdes pga. andra omständigheter ändå inte vara fråga om ringa brott. I det tredje fallet var det fråga om en försening på mellan åtta och nio månader och då kunde brottet inte anses som ringa annat än under mycket speciella omständigheter.

Rättsfallen har analyserats i rättspromemorian ARF 2018:1. Där anges bl.a. några omständigheter som ska beaktas utöver förseningens längd; vilket informationsunderskott som förseningen ger upphov till för aktieägare och tredje män, omsättningen, verksamhetens omfattning, om ekonomiska problem förelegat, om det varit uppsåtligt brott, om bristfälliga bokföringsrutiner förelegat eller det varit fråga om upprepade ageranden.

Ringa bokföringsbrott gällande löpande bokföring

Beträffande löpande bokföring och ringa brott finns viss praxis, även om den inte är lika uttömmande som vid ringa brott kring årsredovisningar. I NJA 2007 s. 451 ansåg Högsta domstolen att ett bokföringsbrott inte var ringa i ett aktiebolag där ingen löpande bokföring skett och ingen årsredovisning upprättats. Underlåtenheten att bokföra hade pågått över flera räkenskapsår, men någon egentlig verksamhet synes då inte ha bedrivits i bolaget. Det nämns i domskälen bl.a. en intäkt om 26 tkr från en option och ett telefonabonnemang samt en skatteskuld. Det bedömdes att varken antalet transaktioner eller omsättningen varit helt obetydliga. Vid en samlad bedömning av omständigheterna och med särskilt beaktande av att verksamheten i ett aktiebolag bedrivs på ett korrekt sätt ansåg Högsta domstolen att den brottsligheten inte kunde bedömas som ringa.

Vad gäller underlåtenhet att upprätta löpande bokföring har det emellanåt i underrättsavgöranden bedömts som ringa bokföringsbrott när verksamheten t.ex. aldrig

kommit igång, upphört eller varit mycket blygsam. Andra förringande omständigheter, särskilt om det varit fråga om oaktsamt brott, har också angetts som skäl för att brottet bedömts som ringa t.ex. att det varit fråga om en ömmande personlig situation.

3.4 Åtalsunderlåtelse och förundersökningsbegränsning

Förundersökningsbegränsning får beslutas bl.a. om det kan antas att åtal för brottet inte skulle komma att ske till följd av bestämmelser om åtalsunderlåtelse och något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts. Denna bestämmelse tillämpas regelbundet vid Ekobrottsmyndigheten.

Den vanligast förekommande anledningen till att förundersökningsbegränsning sker vid Ekobrottsmyndigheten är med hänsyn till bestämmelserna om åtalsunderlåtelse då den misstänkte har begått annat brott och det, utöver påföljden för det brottet, inte krävs påföljd med anledning av det aktuella brottet. Detta kräver alltså att den förutsedda eller redan utdömda påföljden framstår som en tillräcklig och adekvat påföljd även med beaktande av det aktuella brottet. Ett sådant beslut förutsätter som ovan nämnts även att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse varken åsidosätts genom den förutsedda åtalsunderlåtelser eller genom beslutet om förundersökningsbegränsning (23 kap. 4 a § 1 st. 2 p. och 20 kap. 7 § 1 st. 3 p. rättegångsbalken).

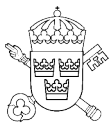
Väsentliga intressen

Allmänna väsentliga intressen som kan tala för att förundersökningsbegränsning inom ekobrottsområdet inte bör ske är t.ex. att egendom till ett betydande värde ska förverkas, att anmälan om brott gjorts av en tillsynsmyndighet eller att brottet väckt stor uppmärksamhet och ett begränsningsbeslut kan komma att skada allmänhetens förtroende för åklagarväsendet. I situationer då ansvarstalan är en förutsättning för att näringsförbud eller rådgivningsförbud ska kunna meddelas, föreligger normalt ett väsentligt intresse som hindrar en åtalsunderlåtelse.

Enskilda väsentliga intressen som kan tala för att förundersökningsbegränsning inom ekobrottsområdet inte bör ske handlar som regel om ekonomisk skada och föreliggande anspråk med anledning av det. Vid bristande betalningsförmåga hos misstänkt torde dock ett väsentligt enskilt intresse inte föreligga då prövningen av ett skadestånd normalt inte kan anses vara av vikt för målsäganden om det är sannolikt att ett utdömt skadestånd inte skulle kunna verkställas (se Riksåklagarens riktlinjer RåR 2021:1). Beträffande de brottsanmälningar som härstammar från en konkurs torde så inte sällan vara fallet. Även om konkursen avser en juridisk person så är det sannolikt så att företrädaren (som blir misstänkt för brottet) ofta har drabbats ekonomiskt av konkursen och då har sämre möjlighet att betala skadestånd i händelse av fällande dom.

3.5 Förundersökningsbegränsning när den misstänkte redan är dömd för annat brott

De brott som konkursförvaltare anmäler ligger som regel något år tillbaka i tiden eftersom det under konkursutredningen granskas vad som tidigare ägt rum inom ramen för konkursgäldenärens verksamhet. I de fallen brottsanmälan avser någon som (i tiden efter den

av konkursförvaltaren anmälda brottstiden) hunnit dömas för annat brott – oavsett när det brottet begåtts – kan det bli aktuellt att av den anledningen besluta om förundersökningsbegränsning beträffande de brott som konkursförvaltaren anmält. Då föreligger alltså redan en domstols dom med besked om vilket reaktion som den övriga brottsligheten har motiverat, dvs. åklagaren har redan ett facit på vad den andra brottsligheten resulterade i för straff. Åklagaren får då bedöma om den påföljden är tillräcklig också som reaktion på all brottslighet innefattande den brottslighet som konkursförvaltaren anmält.

Som framgår av avsnitt 4 är detta en ofta förekommande anledning till att inte inleda förundersökning vid Ekobrottsmyndigheten.

I ett ärende i det granskade materialet kan det vid en första anblick ifrågasättas om förutsättningar funnits enligt denna bestämmelse eftersom det endast angetts böter som påföljd i belastningsregistret men vid kontroll mot domen visade det sig att det rätteligen hade dömts ut villkorlig dom med dagsböter, vilket utgjorde grund för förundersökningsbegränsning i det aktuella fallet.

3.6 Förundersökningsbegränsning när någon misstänks för flera brott samtidigt

Det är vanligt förekommande att en företrädare för en konkursgäldenär som anmäls för brott kan misstänkas för flera ekonomiska brott med anledning av anmälan, t.ex. ett flertal skattebrott eftersom varje deklarationstillfälle genererar ett eget brott eller flera bokföringsbrott eftersom varje räkenskapsår genererar ett eget brott och därtill brott kring årsredovisningar vilket som regel också betraktas som ett eget brott. I dessa situationer kan åklagaren av effektivitetsskäl begränsa förundersökningen till enstaka brott istället för att låta utreda alla. Utöver att beakta vilken påföljd som borde följa på brottsligheten ska även utredningstiden beaktas. Riksåklagaren har i sammanhanget (Riksåklagarens riktlinjer RÅR 2021:1) uttalat följande.

Även mer komplex och svårutredd brottslighet ska som utgångspunkt kunna åtalas inom ett år från det att brottsligheten har anmälts. För att göra detta möjligt måste man i många fall göra hårdare prioriteringar än annars. Det är därför ofta motiverat att avstå från att utreda t.ex. anmäld skattebrottslighet eller oredlighetsbrott när det samtidigt finns förutsättningar för att leda ett grovt bokföringsbrott i bevis mot samma gärningsperson. Med ett bedömt straffvärde för bokföringsbrottet om minst sex månaders fängelse, bör en lagföring inom ett år kunna motivera begränsningen även om det samlade straffvärdet för brottsligheten skulle uppgå till två-tre års fängelse och återstoden är svårutredd. I vissa fall kan effektivitetsintresset motivera ännu tydligare koncentring av utredningsinsatserna. De skarpaste begränsningsbesluten bör förbehållas brottsmisstankar där mycket kvarstår outrett.

Det är även förekommande att företrädare som anmäls av konkursförvaltare är föremål för andra brottsmisstankar än som omfattas av anmälan, som därmed kan avse annan ekonomisk brottslighet vid Ekobrottsmyndigheten eller annan brottslighet vid Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Vid dessa situationer, och då oavsett vilken brottslighet som ska drivas vidare, ska åklagaren bedöma förutsättningarna för att det i det andra ärendet blir en fällande dom samt påföljd och straffvärdet som i så fall blir aktuellt. Åklagaren är då alltså hänvisad till att själv göra en prognos om kommande utfall i domstol beträffande en utredning som oftast leds av en annan åklagare. Denna prognos blir självfallet förenad med viss osäkerhet (även om en kontakt kan tas med den andra åklagaren för att få ett bättre underlag) men detta hindrar inte åklagaren från att i ett så tidigt stadie som möjligt söka möjligheter att begränsa en förundersökning där så är motiverat. Även om det inte alls blir någon fällande dom för den brottslighet som drivits vidare finns en stark presumtion för att ett beslut om förundersökningsbegränsning ska stå fast.

I fyra ärenden i det granskade materialet har förundersökning inte inletts med hänsyn till att den utpekade personen kommer att dömas för annat brott, utan att så ägt rum. Det har alltså varit fråga om att bevisningen i det andra ärendet inte hållit för åtal eller fällande dom. Detta är dock ingen felaktig hantering från åklagaren, och som nämnts i det föregående är presumtionen stark för att besluten om förundersökningsbegränsning ska stå fast även i sådana situationer.

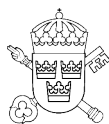
3.7 Återfall i brott

Även om det är teoretiskt möjligt att även förundersökningsbegränsa brottslighet som begåtts efter en dom men där straffet inte hunnit verkställas till fullo bör så inte ske i praktiken. Som regel betraktas det tvärtom som en försvårande faktor att nytt brott begås enligt 29 kap. 4 § brottsbalken. När en dömd person misstänks för att ha begått ett nytt brott efter domen är utrymmet att avstå från att utreda det nya brottet litet och avser fall där det nya brottet kan anses ringa och den förväntade påföljden är av begränsat slag jämfört den tidigare utdömda påföljden. Det är enligt riksåklagaren uteslutet att avstå från att utreda om det nya brottet förväntas ge fängelse (Riksåklagarens riktlinjer RÅR 2021:1).

I tre ärenden i det granskade materialet kan det ifrågasättas om det var korrekt att inte inleda förundersökning med anledning av tidigare dom eftersom den anmälda brottsligheten (enligt vad som registrerats) legat i tiden efter tingsrättens dom. I ett av fallen hade hovrättens dom meddelats efter brottstiden och i de två andra fallen pågick prøvotid (efter skyddstillsyn respektive ett kortare fängelsestraff) vid tiden för den anmälda brottsligheten, vilket gör att det i och för sig fanns en annan inte avslutad påföljd att hänföra sig till enligt 34 kap. 1 § brottsbalken. Det föreligger emellertid inte anledning att här närmare granska förutsättningarna i de ärendena och om det t.ex. funnits andra grunder att inte inleda förundersökning på.

3.8 Brottet går ej att utreda

Även om det finns anledning att anta att brott begåtts, och förundersökningsbegränsning inte ska ske med tanke på bestämmelserna om åtalsprövning eller åtalsunderlåtelse, så behöver förundersökning inte inledas enligt 23 kap. 1 § 2 stycket rättegångsbalken om det är uppenbart att brottet inte går att utreda. På så sätt markeras att förundersökning får underlåtas om det inte finns praktiska förutsättningar för att brottet kommer att kunna utredas. Vid bedömningen skall hänsyn endast tas till sådana omständigheter som kan hänföras till det enskilda fallet.

Som exempel på fall i vilka ärenden brukar avskrivas direkt efter anmälan med motiveringen att spaningsuppslag saknas eller liknande nämns i förarbeten cykelstölder och många fall av inbrottsstölder. Som exempel på andra situationer där det i praktiken saknas möjligheter att utreda och lagföra brottet nämndes sådana fall i vilka den misstänkte avvikit och inte kan förväntas bli anträffad, fall då gärningsmannen lämnat landet och inte kan förväntas återkomma och i vilka det inte finns förutsättningar för lagföring utomlands eller utlämning till Sverige.

3.9 Avförande av en misstänkt från en förundersökning som ska fortsätta

Det är relativt vanligt att flera misstänkta personer kopplas till en brottsmisstanke. När beslut ska tas om att förundersökningen inte längre ska bedrivas beträffande en person, men fortsätta mot annan person, kan två olika beslut fattas i ärendehanteringssystemet Cåbra. Antingen kan det fattas ett beslut om att en person avförs från utredningen, eller så kan det fattas ett beslut att förundersökningen nedlägges beträffande den personen. När det sistnämnda alternativet väljs framstår det i beslut och underrättelse från Cåbra som att förundersökningen nedlagts i sin helhet, trots att den fortsätter mot annan person. Eftersom förundersökningen avseende brottet inte behöver nedläggas bara för att en viss misstänkt person inte längre ska utredas, kan det vara mer fördelaktigt att i den situationen fatta beslut om att avföra en person från förundersökningen. I granskningen har det uppmärksamats att denna situation hanteras olika av åklagare.

Nedan information bifogas beslutet när en person av flera *avförs* från en utredning.

Information om beslut

Att misstänkt avförs från förundersökningen betyder att utredningen av brottet fortsätter, men att utredningen då inte kommer att avse en eller flera av de personer som har varit misstänkta för brottet.

Nedan information bifogas beslutet när *förundersökningen läggs ned* mot en person av flera.

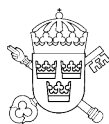
Information om beslut

Förundersökningen läggs ned betyder att åklagaren har avslutat handläggningen av ärendet. Om det senare kommer fram nya uppgifter i ärendet, kan förundersökningen komma att tas upp igen.

Det finns exempel på när konkursförvaltare fått nedläggningsbeslut med denna sistnämnda underrättelse där det alltså kan ha uppfattats som att handläggningen avslutats i sin helhet, trots att den fortsatt mot annan person som senare har godkänt strafföreläggande (vilket konkursförvaltaren inte underrättats om). Se nedan om underrättelser.

3.10 Underrättelser till konkursförvaltare

Enligt Ekobrottsmyndighetens rättsliga riktlinje 2011:1 ska konkursförvaltare som gjort anmälan om brott underrättas av utgången av ärendet. Av riktlinjen framgår att åklagare ska underrätta konkursförvaltaren i följande situationer.

- vid beslut att inte inleda en förundersökning
- vid beslut att lägga ned en förundersökning
- vid beslut att inte väcka åtal
- i de fall åtal väckts ska kopia på domen skickas till konkursförvaltaren
- då ett strafföreläggande utfärdats ska konkursförvaltare få en kopia på det godkända strafföreläggandet

Därutöver finns det i riktlinjen rekommendationer för när åklagaren i vissa ärenden bör kontakta konkursförvaltaren innan t.ex. en förundersökning ska läggas ned för att få eventuellt tillkommande information i ärendet samt för att informera om avsikten att lägga ned förundersökningen. Det anges också att i de fall åtal väckts och konkursförvaltaren ska höras vid huvudförhandlingen bör en kopia på ansökan om stämning skickas till denne.

Som framgår av avsnitt 4 har granskningen visat att det inte sällan har underlåtitts att underrätta konkursförvaltare, framför allt beträffande strafföreläggande som godkänns.

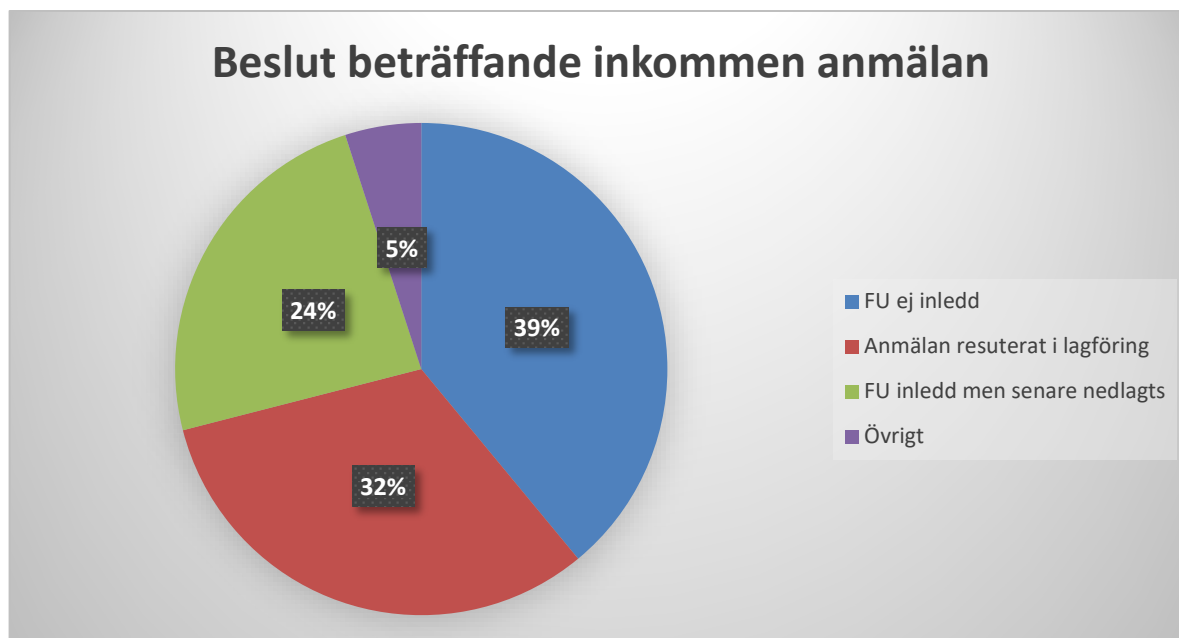
4 Analys

4.1 Allmänna iakttagelser

Av de 300 anmälningar från konkursförvaltare som granskats har förundersökning inte inletts i 117 fall (39 %). I 73 fall har förundersökning inletts, men efter att utredningsåtgärder har vidtagits så har förundersökningen lagts ned (24 %). I 95 fall har förundersökning inletts och utredningen har resulterat i ett beslut om lagföring genom strafföreläggande eller åtal (32 %). Återstående 15 ärenden (5 %) fördelar sig på fem ärenden där förundersökning inletts och fortfarande pågår vid tiden för denna granskning, fem ärenden som överflyttats till annan enhet (som regel Åklagarmyndigheten) och fem ärenden där det som anmälts sedan tidigare varit föremål för bedömning av åklagare (genom att förundersökning redan inletts vid Ekobrottsmyndigheten eller att det som anmälts redan prövats på annat sätt, dvs. anmälan avsåg samma förhållanden som redan anmälts av annan) och att något beslut därmed inte var påkallat från åklagaren.

Det bör särskilt noteras att med att förundersökning inletts eller att lagföring ägt rum avses att minst en brottsmisstanke varit föremål för förundersökning eller lagföring. Det är som redan nämnts väldigt vanligt att åklagare väljer att gå vidare med endast någon eller några misstankar, och därmed av effektivitetsskäl väljer att genom förundersökningsbegränsning begränsa bort andra misstankar i samma ärende.

Fördelningen av beslut att inte inleda förundersökning, beslut om att lägga ned efter utredning och beslut om lagföring framgår enligt följande diagram.

4.2 Ej inlett förundersökning

I de fall förundersökning inte inletts är det av intresse att närmare granska anledningen till detta. Åklagare är inte skyldiga att närmare motivera sina beslut, men för en utomstående betraktare kan det vara av intresse och öka förståelsen för ett beslut om en motivering angetts. I ärendehanteringssystemet Cåbra finns ett antal beslutsmotiveringar med standardiserad lydelse. Som regel används dessa vid beslutsfattandet. Nedan redovisas de olika motiveringar som angetts för att inte inleda förundersökning.

Det är här fråga om den huvudsakliga grunden för ett beslut i de fall detta innehåller flera olika brottsmisstankar. De beslut som avser ett flertal olika brottsmisstankar kan innehålla flera olika motiveringar, dvs. vissa misstankar kan avslutas med anledning av bestämmelserna om särskild åtalsprövning medan andra misstankar avslutas med anledning av att den utpekade personen redan är dömd för annat brott. När flera olika motiveringar på detta sätt föreligger har som grund här alltså ansetts den som varit huvudsaklig, dvs. angetts i flest fall i det aktuella beslutet.

Den främsta anledningen till att förundersökning inte inletts beror på att åklagaren bedömt att det rört sig om ringa bokföringsbrott. Som tidigare redogjorts för finns det en presumtion mot åtal för ringa bokföringsbrott eftersom det då krävs särskild åtalsprövning. I 34 fall har förundersökning inte inletts eftersom det bedömts vara fråga om ringa brott (29 % av de ej inledda förundersökningarna).

Den näst vanliga anledningen till att förundersökning inte inletts är för att en förundersökningsbegränsning gjorts med anledning av att den som anmäls redan har varit föremål för lagföring av annat brott. Denna grund har använts i 32 fall (27 % av de ej inledda förundersökningarna).

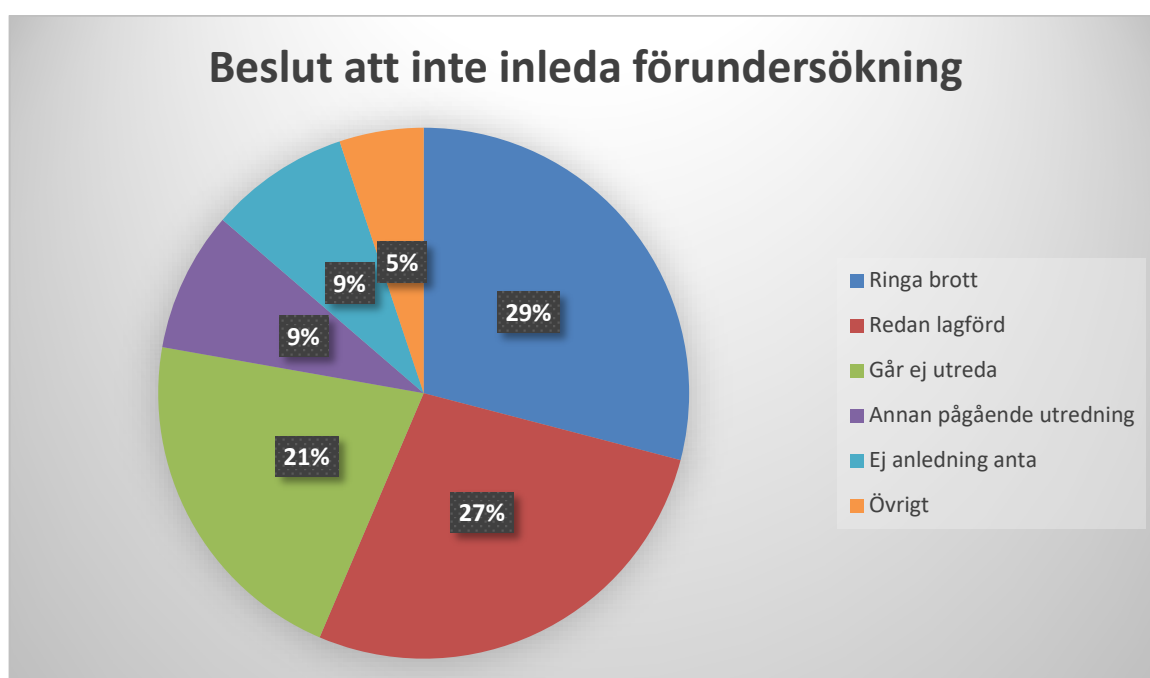
En annan vanligt förekommande anledning till att förundersökning inte inleds är att brottet uppenbart inte går att utreda. När den motiveringen har använts har det oftast varit fråga om att den som anmälts för brott varit utvandrad, bosatt utomlands eller att det i samband med bedömning av anmälningsuppgifterna inte gått att närmare bedöma var personen befinner sig och att förutsättningar för att utreda brottet då saknats. I 25 fall har det ansetts att brottet inte går att utreda (21 % av de ej inledda förundersökningarna).

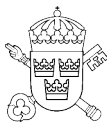
I tio fall har förundersökning inte inletts med anledning av att den anmälda personen kommer att lagföras för annat brott (9 % av de ej inledda förundersökningarna). Det är alltså fråga om förundersökningsbegränsning med hänsyn till att det redan pågått en förundersökning kring ett annat brott än det som anmälts. Oftast har det då varit fråga om brott som hanterats av Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Att anmälningsuppgifterna inte gett anledning att anta att brott förövats har också angetts som motivering i tio fall (9 % av de ej inledda förundersökningarna). Under sådana förhållanden ska förundersökning heller inte inledas, även om det som tidigare angetts är en låg tröskel för bedömningen huruvida anledning anta brott föreligger.

Utöver dessa angivna grunder finns det en övrig grupp med sex olika ärenden där varierande skäl förelegat, t.ex. att det som anmälts redan är föremål för förundersökning, att anmäld person är avliden eller att en utredning skulle medföra orimliga kostnader och saken inte står i proportion därtill (5 % av de ej inledda förundersökningarna).

I totalt 117 fall av 300 anmälningar inleddes alltså ingen förundersökning. Fördelningarna av de olika grunderna för att inte inleda förundersökning kan åskådliggöras genom följande diagram.

4.3 Nedläggning efter utredning

Det framgår av 23 kap. 4 § rättegångsbalken att en förundersökning ska bedrivas skyndsamt och att den ska läggas ned när det inte längre finns anledning att fullfölja den. Mot den bakgrunden är det vanligt att det i ärenden som konkursförvaltare anmäls vidtas någon enstaka åtgärd och att förundersökningen sedan läggs ned efter en relativt kort tid, ungefär en månad eller dessförinnan vilket granskningen visar.

Av de 73 ärenden där förundersökning har inletts men senare lagts ned efter att utredningsåtgärder i någon mån vidtagits, finns det flera olika anledningar till att utredningen avslutats.

Den främsta anledningen utgörs av att bevisvärigheter förelägs. Det handlar då om att de objektiva rekvisiten för brottet inte kunnat bevisas, dvs. att ett brott ägt rum eller vem som kan hållas ansvarig för ett brott. Såvitt kan bedömas av motiveringarna uppgår den anledningen till nedläggande i 23 fall av de avslutade utredningarna (31 % av de nedlagda förundersökningarna).

Att det ej längre föreligger anledning att anta att brott har förövats har angetts som grund i 16 av fallen och utgör därmed den näst största gruppen (22 % av de nedlagda förundersökningarna). Typfallet här synes vara att bokföring framkommit under förundersökningen, men att sådan alltså inte kunde återfinnas under konkursutredningen.

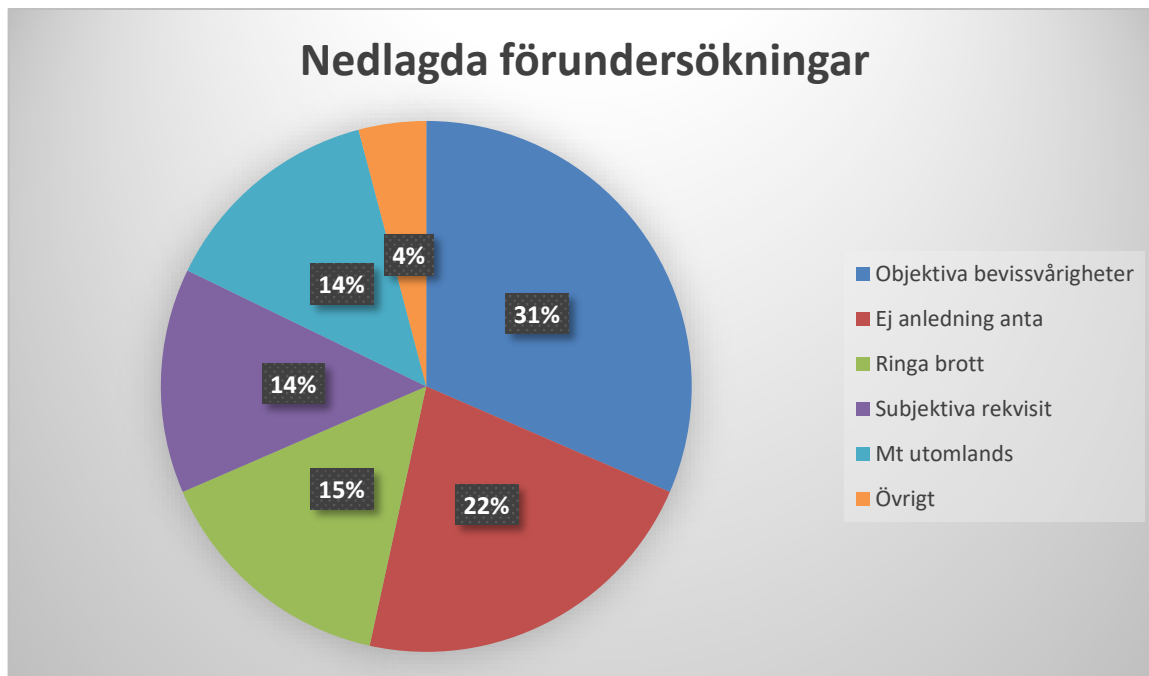
Att åklagaren efter en tids utredning har bedömt gärningen som ringa bokföringsbrott har skett i elva fall (15 % av de nedlagda förundersökningarna).

Brister i det subjektiva rekvisiten, dvs. åklagaren anser sig inte kunna bevisa att gärningen begått med uppsåt eller straffbar oaktsamhet har angetts i tio fall (14 % av de nedlagda förundersökningarna).

Lika ofta har det angetts som grund för nedläggande att den misstänkte befinner sig utomlands eller på okänd ort och att förutsättningar för lagföring utomlands eller utlämning till Sverige saknats (14 % av de nedlagda förundersökningarna).

En sista övrig grupp där utredningen nedlagts för att förundersökningsbegränsning har ägt rum med hänsyn till annat brott eller att utredningen avslutats för att misstänkt avlidit uppgår till tre fall (4 % av de nedlagda förundersökningarna).

Fördelningen framgår av följande diagram.

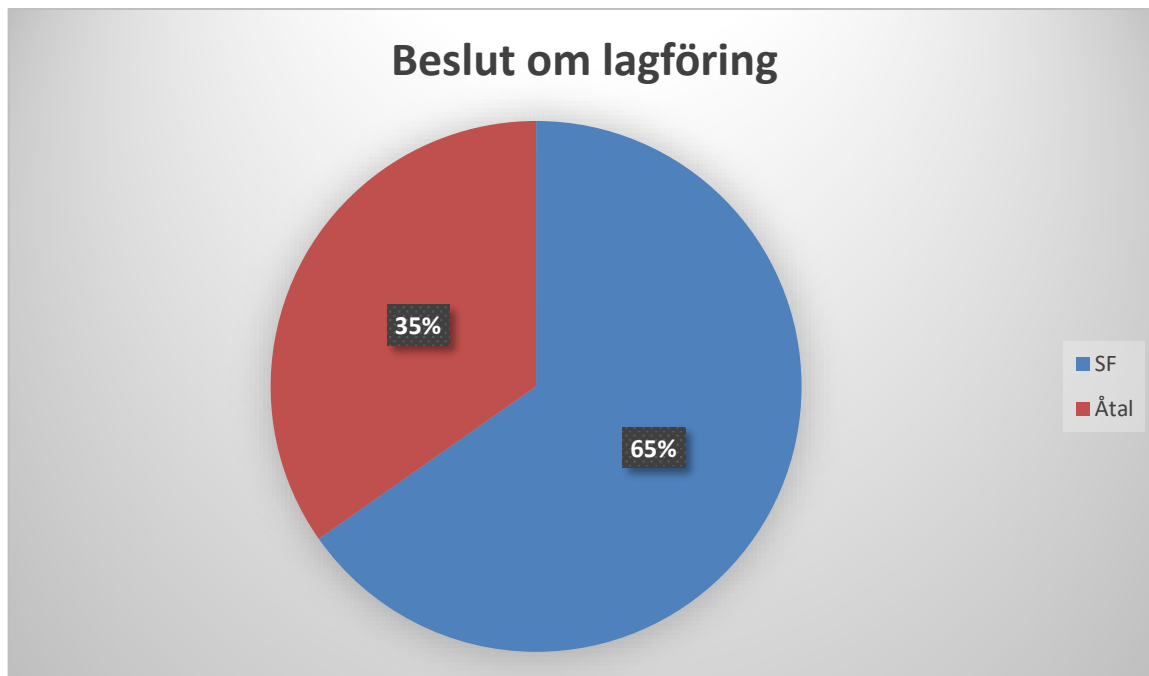
4.4 Lagföring

Som angetts ovan har beslut om lagföring fattats i 95 fall. Dessa fördelas på 62 strafförelägganden och 33 åtal. Huruvida dessa 33 åtal medfört en fällande dom i domstol har inte följts upp eftersom det faller utanför denna granskning. Men regelmässigt brukar åtalen vid Ekobrottsmyndigheten i över 90 % av fallen resultera i fällande dom beträffande åtminstone en åtalad gärning¹.

Därmed har denna granskning visat att lagföringsandelen här överstiger 30 % beträffande de ärenden som initieras av konkursförvaltare. Eftersom granskningen bara avser en månads inflöde går det inte att fastställa lagföringsandelen för dessa ärenden på årsbasis, men det ger ändå en indikation på att lagföringsandelen ligger högre gällande konkursförvaltares anmälningar än andra anmälningar. Som regel brukar lagföringsandelen vid Ekobrottsmyndigheten ligga på omkring 20 % beräknat på avslutade ärenden i förhållande till andel ärenden med minst ett lagföringsbeslut.

Fördelningen avseende lagföring framgår av följande diagram.

¹ Se tidigare granskningar beträffande ogillade åtal som gjorts vid överåklagarens kansli

4.5 Åtal för borgenärsbrott

Det vanligaste brottet som anmäls av konkursförvaltare är bokföringsbrott. Övriga borgenärsbrott enligt 11 kap. brottsbalken har också aktualiserats i varierande omfattning med anledning av anmälningarna. Under 2020 har det enligt konkursförvaltares brottsanmälningar varit fråga om oredlighet mot borgenär (även grovt brott) i 463 ärenden. Otillbörligt gynnande av borgenär har angetts i 76 ärenden, försvårande av konkurs har det handlat om i 27 ärenden, och slutligen vårdslöshet mot borgenär som angetts i 23 ärenden. Vissa ärenden har innehållit flera av ovan borgenärsbrott samtidigt.

De olika åtal och domar för borgenärsbrott som här granskats utgörs av oredlighet mot borgenär (41 stycken) och otillbörligt gynnande av borgenär (10 stycken), som alltså är de vanligast förekommande borgenärsbrotten enligt ovan bortsett från bokföringsbrotten. Därmed är det 51 åtal som granskats och dessa utgör samtliga åtal beträffande de bägge brotten under åren 2016 - 2020.

Påföljder vid borgenärsbrott

I NJA 1989 s. 570 bedömde Högsta domstolen det vara fråga om artbrott när en gäldenär undanhållit tillgångar i en konkurs och ett kortare fängelsestraff dömdes därmed ut för oredlighet mot borgenär av normalgraden. Genomgången här visar dock att det inte alltid blir fängelse som påföljd vid oredlighet mot borgenär, även om det emellanåt i domskäl anges att det är fråga om artbrott. Av de 28 fällande domarna avseende oredlighet mot borgenärer har påföljden i 15 domar bestämts till fängelse och i fem domar har det blivit villkorlig dom i förening med samhällstjänst. I sju fall har påföljden blivit villkorlig dom med endast böter och i ett fall blev det skyddstillsyn. Det bör särskilt nämnas att i flertalet av dessa fall av

oredlighetsbrott så har även annat brott bifallits samtidigt och därmed haft betydelse vid påföljden.

Skadestånd vid borgenärsbrott

En annan fråga som aktualiserats vid genomgången av åtal och domarna är hur frågan om skadestånd hanteras. Enligt 22 kap. 2 § andra stycket rättegångsbalken åligger det åklagaren att innan åtal underrätta målsäganden om det bedöms att enskilt anspråk kan grundas på brottet.

Frågan är då hur denna bestämmelse ska tillämpas i förhållande till en konkursgäldenär och dess konkursförvaltare, vars uppdrag innebär att ombesörja gäldenärens tillgångar och de fordringar som kan tillkomma gäldenären. Det finns ett äldre rättsfall från Högsta domstolen (NJA 1953 c 11) av vilket det framgår att konkursboet inte ansågs ha ställning som målsägande (se Brotten mot borgenärer, Löfmarck, andra upplagan, sid 53). Det har från konkursförvaltarhåll lyfts att det är oklart ifall ett konkursbo kan anses vara berättigat till skadestånd på grund av brott mot konkursbolaget.

Saken har behandlats i en departementspromemoria (Ds 1983:17 s. 114) vars förslag emellertid inte ledde till någon ny lagstiftning i frågan. Även i SOU 1996:30 (s. 137 ff.) har ämnet belysts. Där anges att det vid borgenärsbrott föreligger viss osäkerhet i frågan vilka borgenärer som är att anse som målsägande och huruvida ett konkursbo kan ha ställning som målsägande eller i vart fall skadeståndsberättigad part. Utredningen fann skäl att skilja på fall då ett borgenärsbrott begåtts av gäldenären före eller efter konkursutbrottet.

Det är framför allt vid åtal för oredlighet mot borgenär som skadeståndstalan kan aktualiseras. Det finns några exempel på när åklagare fört talan och domstol beviljat skadestånd till konkursbo när företrädare begått sådant borgenärsbrott. Det finns både exempel på när åklagaren initierat talan genom att fråga konkursförvaltaren om saken och det finns exempel på när konkursförvaltaren självant anmält anspråket och hemställt att åklagaren ska föra talan.

Det bör också nämnas att även om det skulle vara möjligt för åklagaren att för konkursboets räkning föra talan om skadestånd på grund av brott, så kan det på grund av beviskraven i brottmål finnas nackdelar med en sådan talan istället för återvinning eller annan talan som en konkursförvaltare eller borgenär kan framställa. Samtidigt är det praktiskt, och för konkursboet ekonomiskt fördelaktigt, om en skadeståndstalan för konkursboet kan föras i samband med brottmålet oavsett om åklagaren för denna talan eller ej. Det kan nämnas att det rätteligen är konkursboet och inte konkursgäldenären som kan föra skadeståndstalan, se Svea hovrätt i mål nr B 5032-20. Den saken har hanterats olika av åklagare enligt vad granskningen visar.

Granskningen visar att åklagaren fört skadeståndstalan i åtta fall av 41 granskade åtal för oredlighetsbrott. Därtill finns det två ärenden där förverkandeyrkande – istället för skadeståndsyrkande – har framställts avseende det utbetalade beloppet.

Beträffande skadestånd vid oredlighet mot borgenär gällande utbetalningar från konkursgäldenären kan nämnas domar från Alingsås tingsrätt; mål nr B 630-18, Göteborgs

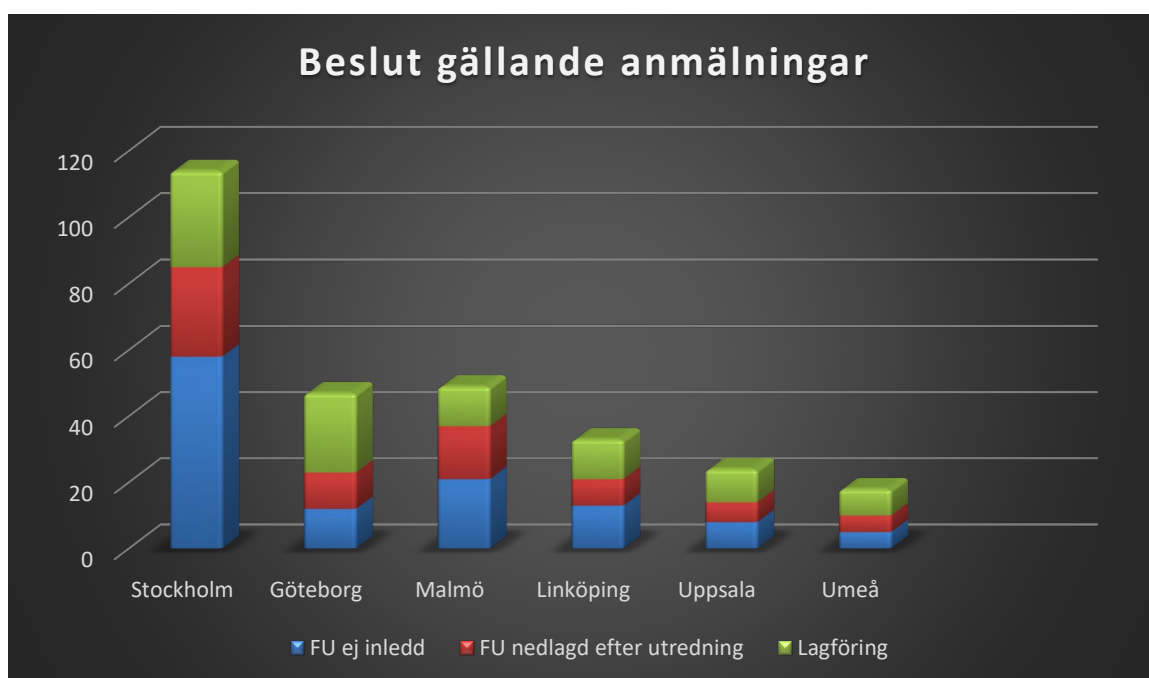

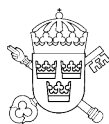
tingsrätt; mål nr B 13326-18, Malmö tingsrätt; mål nr B 8902-19 och mål nr B 1828-21 (överklagad). Det kan uppmärksammas att i de två förstnämnda har talan förts för (och skadestånd tillerkänts) konkursgäldenären medan det i de två senare var fråga om skadestånd till konkursboet. Det finns risk för att man sammanblandar detta och rätteligen torde det, som ovan nämnts, vara konkursboet som är taleberättigat enligt 3 kap. 1 § konkurslagen. Se även Hovrätten för nedre Norrland i mål nr B 388-16 där konkursboet tillerkändes skadestånd vid grov oredlighet mot borgenär. Här kan även nämnas Göta hovrätt i mål nr B 2222-19 där ett konkursbo förde talan genom åklagare, men under något andra omständigheter.

4.6 Fördelning på respektive ort

Även om granskningen gällande inkomna anmälningar inte är heltäckande utan endast motsvarar ungefär en månads inflöde från konkursförvaltare och de beslut som anmälningarna resulterar i såklart kan variera under ett år, kan det finnas intresse av att se hur de olika verksamhetsorterna inom Ekobrottsmyndigheten förhåller sig till varandra i hanteringen av de granskade brottsanmälningarna.

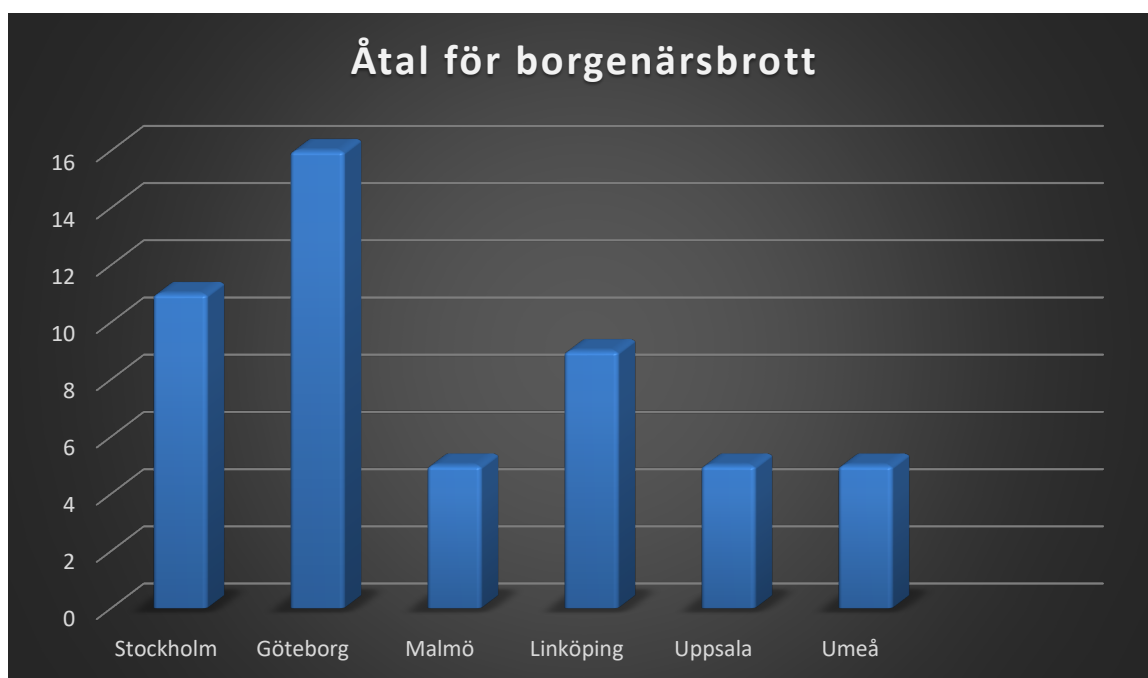
Besluten fördelar sig enligt följande, **Stockholm** har 58 beslut att inte inleda förundersökning, 27 beslut att lägga ned en förundersökning och 29 beslut om lagförelse, **Göteborg** har 12 beslut att inte inleda förundersökning, 12 beslut att lägga ned en förundersökning och 24 beslut om lagförelse, **Malmö** har 21 beslut att inte inleda förundersökning, 16 beslut att lägga ned en förundersökning och 11 beslut om lagförelse, **Linköping** har 13 beslut att inte inleda förundersökning, 9 beslut att lägga ned en förundersökning och 11 beslut om lagförelse, **Uppsala** har 7 beslut att inte inleda förundersökning, 6 beslut att lägga ned en förundersökning och 10 beslut om lagförelse och **Umeå** har 5 beslut att inte inleda förundersökning, 5 beslut att lägga ned en förundersökning och 8 beslut om lagförelse. Nedan visas fördelningen i diagram.

Beträffande åtalen för borgenärsbrott har motsvarande granskning skett hur fördelningen ser ut för respektive ort. Granskningen visar att åtal för dessa brott har ägt rum på samtliga orter, men i olika omfattning. De borgenärsbrott som här avses är alltså oredlighet mot borgenär (även grovt) och otillbörligt gynnande av borgenär, vilka är de vanligaste borgenärsbrotten som anmäls av konkursförvaltare näst efter bokföringsbrott.

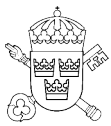
Åtalen fördelar sig enligt följande, Stockholm har 11 åtal, Göteborg har 16 åtal, Malmö har 5 åtal, Linköping har 9 åtal, Uppsala har 5 åtal och även Umeå har 5 åtal. Nedan visas fördelningen i diagram.

4.7 Underrättelser till konkursförvaltare

Som nämnts inledningsvis har det i 50 inkommande ärenden även följts upp hur underrättelseskyldigheten till konkursförvaltare hanterats. I 38 av dessa ärenden bedöms underrättelse ha ägt rum i enlighet med den interna föreskriften. Därtill var det i två av de kontrollerade ärendena fortfarande en pågående förundersökning och i två ärenden en slutförd förundersökning men där åtal inte ännu hade väckts, vilket gjorde att underrättelse ännu inte hade behövt äga rum i de fyra ärendena.

I åtta ärenden hade underrättelse inte ägt rum i enlighet med föreskriften. I ett av dessa hade konkursförvaltare skickat in kompletterande material elva månader efter att förundersökningen nedlagts och först efter det fått underrättelse om att ärendet var nedlagt. I fem av de åtta ärenden där underrättelse ej skett har det utfärdats och godkänts ett strafföreläggande, vilket alltså också ska meddelas konkursförvaltaren som anmält brottet.

Beträffande de 51 åtal för borgenärsbrott som granskats har frågan om underrättelse inriktats på om konkursförvaltaren har underrättats om åtalet eller dom. I 40 fall har underrättelse ägt rum. I elva fall har någon underrättelse inte ägt rum om åtal eller dom. Av dessa elva är det emellertid fyra ärenden där huvudförhandling ännu inte ägt rum (vilket innebär att underrättelseskyldigheten kan fullgöras i samband med att dom meddelas) samt tre ärenden där konkursförvaltaren förhörts under förundersökningen eller huvudförhandlingen (och på så sätt kunnat informeras om handläggningen av ärendet). Därmed kan det antas att av de 51 ärenden med åtal för borgenärsbrott som granskats är det endast i fyra fall som konkursförvaltaren inte fått någon information om ärendets handläggning under förundersökningen eller i samband med lagföringen.

5 Föreslagna åtgärder

Vad som framkommit i denna granskning kommer att presenteras på intranätet där rapporten även görs tillgänglig i sin helhet. Rapporten kommer att översändas till vice kammarcheferna för att informera kamrarna om vad som framkommit samt möjliggöra diskussion vid åklagarmöten och till samordnaren för mängdnätverket samt till avdelningscheferna för kännedom. Rapporten kommer även att översändas till samarbetande myndigheter (och övriga aktörer) i Rubicon.

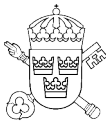
Det föreslås att riktlinjen för underrättelser till konkursförvaltare ses över och att det övervägs om konkursförvaltaren alltid ska underrättas om ett åtal, för att på så sätt få ökad möjlighet att framställa skadestånd i samband med rättegången, även om rättsläget i den saken är oklart.

6 Uppföljning

För närvarande förekommer inte skäl att följa upp denna granskning, utöver vad som ovan angetts om föreslagna åtgärder.

7 Sammanfattning

- En relativt stor andel av de ärenden som konkursförvaltare anmält blir föremål för lagföring (32 %) och dessa ärenden har därmed en högre lagföringsfrekvens än andra ärenden enligt vad denna undersökning visar (baserat på 300 ärenden som motsvarar en månads inflöde).
- En stor andel av anmälningarna från konkursförvaltare resulterar i att förundersökning inte inleds (39 %) och anledningen till det beror främst på att det varit fråga om bokföringsbrott som betraktats som ringa av åklagaren (och därmed normalt inte ska utredas eller åtalas) eller att den som anmälts redan hunnit dömas för andra brott (vilket också är en anledning till att inte utreda eller åtala).
- Emellanåt förbises det att underrätta konkursförvaltare om utgången av ärendet och granskningen visar att det förekommer särskilt vid godkännande av strafföreläggande.

- När en brottsmisstanke ska avslutas mot en misstänkt, men fortsätta mot annan misstänkt, kan det vara fördelaktigt att i Cåbra besluta att *avföra* någon som misstänkt istället för att *lägga ned* förundersökningen mot denna, eftersom det då i underrättelsen framstår som att hela ärendet lagts ned fast så inte skett.
- Det förekommer att åklagare vid åtal för borgenärsbrott för skadeståndstalan för konkursboet, men det sker ingen regelmässig underrättelse till konkursförvaltare i samband med åtal om att skadeståndstalan kan aktualiseras. I de fall skadeståndstalan har väckts för konkursboet verkar domstolar inte ifrågasatt behörigheten för konkursboet som part, men rättsläget synes vara oklart.

Projektplan

Projektets namn: Brottsanmälan från konkursförvaltare

Ansvarig enhet: Överåklagarens kansli

Projektansvarig: Vice överåklagare Olof Kronlund

Kort bakgrund

Enligt Ekobrottsmyndighetens tillsynsplan för 2021 ska hanteringen av brottsanmälningar från konkursförvaltare granskas för att se hur dessa hanterats vid EBM.

Syfte och mål

Från konkursförvaltare har det framställts synpunkter angående att en stor del av anmälningarna om bokföringsbrott skrivs av i ett tidigt skede eller att förundersökning inte inleds. Granskningen ska avse anmälningar som gjorts av förvaltare och hur anmälningarna hanterats. Tillsynen ska omfatta en granskning av hur ofta förundersökning inleds, i hur stor del av ärendena det fattas beslut om förundersökningsbegränsning, andelen ärenden där förundersökning inte inleds och motiveringen till det. Tillsynen ska även omfatta en granskning av om beslut i ärendena fattas enhetligt i olika delar i landet.

Omfattning och inriktning

Ett urval beträffande anmälningar gjorda under 2020 ska granskas.

Metod

Granskning sker genom kontroll av anmälningar och beslut enligt vad som framgår av elektroniska akter i Cåbra.

Tidplan

Tillsynsprojektet ska redovisas i en tillsynsrapport senast den 17 december 2021.

Resurser och budget

Projektet genomförs av personal på överåklagarens kansli. Inga kostnader utöver det förväntas.

Avslutning och uppföljning

Projektet kommer att redovisas i en tillsynsrapport. I den rapporten kommer en analys av resultatet av granskningen att göras. Förslag till åtgärder och hur vidtagna åtgärder bör följas upp kommer att övervägas liksom om det finns anledning att fortsätta granskningen kommande verksamhetsår.

Katarina Tidén
överåklagare

Olof Kronlund
vice överåklagare